

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

към 31.12.2019 г.

Актив			Пасив		
Раздели, групи, статии	Сума (хил. лева)		Раздели, групи, статии	Сума (хил. лева)	
	Текуща година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
а	1	2	а	1	2
A. Потекущи (дълготрайни) активи			A. Собствен капитал		
I. Нематериални активи			I. Записан капитал	7 978	6 907
1. Концесии, патенти, лицензи, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	17	22	II. Резерви		
Общо за група I:	17	22	1. Законови резерви	69	69
II. Дълготрайни материални активи			2. Други резерви	889	889
1. Земи и сгради, в т.ч.	6 968	7 090	Общо за група II:	958	958
- сгради	6 968	7 090	III. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:		
2. Машини, производствено оборудване и апаратура	956	682	- непокрита загуба	(5 556)	(4 310)
3. Съоръжения и други	345	369	Общо за група III:	(5 556)	(4 310)
4. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	18	48	IV. Текуща печалба (загуба)	(316)	(1 142)
Общо за група II:	8 287	8 189	Общо за раздел A:	3 064	2 413
III. Дългосрочни финансови активи			B. Провизии и сходни задължения		
1. Акции и дялове в предприятия от група	5	5	1. Провизии за пенсии и други подобни задължения	437	484
Общо за група III:	5	5	2. Провизии за данъци, в т.ч.:	236	282
Общо за раздел A:	8 309	8 216	- отсрочени данъци	236	282
B. Текущи (краткотрайни) активи			3. Други провизии и сходни задължения	-	60
I. Материални запаси			Общо за раздел B:	673	826
1. Суровини и материали	422	319	B. Задължения		
Общо за група I:	422	319	2. Получени аванси, в т.ч.:	-	3
II. Вземания			до 1 година	-	3
1. Вземания от клиенти и доставчици	1 025	1 327	3. Задължения към доставчици, в т.ч.:	2 837	2 889
2. Вземания от предприятия от група	32	28	до 1 година	2 837	2 889
Общо за група II:	1 057	1 355	4. Задължения към предприятия от група, в т.ч.:	1 436	1 923
III. Парични средства, в т.ч.:			до 1 година	1 436	1 923
- в брой	5	3	5. Други задължения, в т.ч.:	1 912	1 799
- безсрочни сметки (депозити)	671	544	до 1 година	1 912	1 799
Общо за група III:	676	547	- към персонала, в т.ч.:	1 241	1 134
Общо за раздел B:	2 155	2 221	до 1 година	1 241	1 134
B. Разходи за бъдещи периоди	27	17	- осигурителни задължения, в т.ч.:	320	287
			до 1 година	320	287
			- данъчни задължения	173	183
			до 1 година	173	183
			Общо за раздел B, в т.ч.:	6 185	6 614
			до 1 година	6 185	6 614
			Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди, в т.ч.:		
			- финансирания	569	601
			до 1 година	569	601
СУМА НА АКТИВА	10 491	10 454	СУМА НА ПАСИВА	10 491	10 454

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

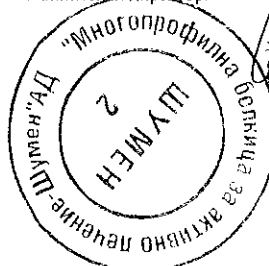
13 април 2020 г.

Главен счетоводител:

Красимира Петрова

Изпълнителен директор:

Д-р Димитър Костов

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ВНК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

за 2019 г.

Наименование на разходите	Сума (хил.лева)		Наименование на приходите	Сума (хил.лева)	
	текуща година	предходна година		текуща година	предходна година
а	2	3	а	2	3
А. РАЗХОДИ			Б. ПРИХОДИ		
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги в т.ч.:			1. Нетни приходи от продажби в т.ч.:		
а) суровини и материали	6 014	5 870	а) стоки	18 943	17 591
б) външни услуги	5 038	4 890	б) услуги	746	690
2. Разходи за персонала, в т.ч.:	976	980	2. Други приходи, в т.ч.:	18 197	16 901
а) разходи за възнаграждения	13 587	12 148	а) приходи от финансиране	2 039	1 019
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:	11 175	9 975	а) приходи от финансиране	1 966	1 004
аа) осигуровки свързани с пенсии	2 412	2 173	Общо приходи от оперативна дейност	20 982	18 610
3. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	1 520	1 349			
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:	624	757			
аа) разходи за амортизация					
б) разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	582	547			
4. Други разходи, в т.ч.:	582	547			
а) балансова стойност на продадени активи	42	210			
б) провизии	1 110	1 021			
Общо разходи за оперативна дейност	21 335	19 796			
5. Разходи за лихви и други финансови разходи	9	6			
Общо финансови разходи	9	6			
Общо разходи	21 344	19 802	3. Загуба от обичайната дейност	362	1 192
6. Разходи за данъци от печалбата	(46)	(50)	Общо приходи	20 982	18 610
			4. Счетоводна загуба	362	1 192
			5. Загуба	316	1 142
Всичко	21 298	19 752	Всичко	21 298	19 752

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

13 април 2020 г.

Главен счетоводител:

Красимира Петрова

Изпълнителен директор:

Димитър Костов

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за 2019 г.

(Хиляв)

Показатели	Записан капитал	Резерви		Финансов резултат от минали години	Текуща печалба / загуба	Общо собствен капитал
		Законови	Други резерви	Непокрита загуба		
1. Салдо в началото на отчетния период	6 907	69	889	(4 310)	(1 142)	2 413
2. Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	6 907	69	889	(4 310)	(1 142)	2 413
3. Изменение за сметка на собствените, в т.ч.:	1 071	-	-	(104)	-	967
- увеличение	1 071	-	-	(104)	-	967
4. Финансов резултат за текущия период	-	-	-	-	(316)	(316)
5. Разпределение на печалба	-	-	-	(1 142)	1 142	-
6. Салдо към края на отчетния период	7 978	69	889	(5 556)	(316)	3 064
7. Собствен капитал към края на отчетния период	7 978	69	889	(5 556)	(316)	3 064

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

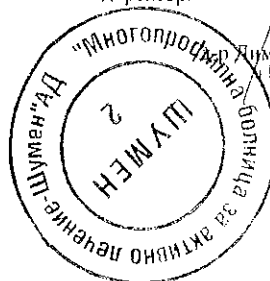
13 април 2020 г.

Главен счетоводител:

Красимира Петрова

Изпълнителен директор:

Димитър Костов

Многопрофилна болница за активно лечение - Шумен АД

ЕИК 127521092, адрес: гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за 2019 г.

Наименование на паричните потоци	Текущ период			Предходен период		
	Постъпления	Плащания	Нетен поток	Постъпления	Плащания	Нетен поток
а	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от основна дейност						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	21 320	7 086	14 234	18 761	6 394	12 367
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	-	13 493	(13 493)	2	12 040	(12 038)
Платени и възстановени данъци върху печалбата			-	-	-	-
Други парични потоци от основна дейност	75	599	(524)	88	581	(493)
Всичко парични потоци от основна дейност (А)	21 395	21 178	217	18 851	19 015	(164)
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност						
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	1	544	(543)	-	237	(237)
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	1	544	(543)	-	237	(237)
В. Парични потоци от финансова дейност						
Парични потоци от емитиране и обратно придобиване на ценни книжа	460	-	460	370	-	370
Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	7 495	7 495	-	- 5 230	5 230	-
Парични потоци от дивиденди, комисионни, дивиденди и други подобни		5	(5)	-	3	(3)
Плащания на задължения по лизингови договори	-	-	-	-	4	(4)
Всичко парични потоци от финансова дейност (В)	7 955	7 500	455	5 600	5 237	363
Г. Изменение на паричните средства през периода	29 351	29 222	129	24 451	24 489	(38)
Д. Парични средства в началото на периода			547			585
Е. Парични средства в края на периода			676			547

Приложенията на страници от 5 до 36 са неразделна част от този финансов отчет

13 април 2020 г.

Главен счетоводител:

Красимира Петрова

Изпълнителен директор:

Д-р Димитър Костов

1. Информация за дружеството

МБАЛ – Шумен е акционерно дружество, регистрирано по фирмено дело 867 от 2000 г. на Шуменски окръжен съд в съответствие с Търговския закон на Република България.

Седалището на дружеството е Република България, гр. Шумен, ул. Васил Априлов 63.

МБАЛ – Шумен АД е с едностепенна система на управление със Съвет на директорите от трима членове. Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2019 г.:

Деница Шалева

Председател

д-р Лиляна Куздова

Зам. председател

д-р Димитър Костов

Член

Дружеството се представлява и управлява от д-р Димитър Костов – Изпълнителен директор.

Предметът на дейност е осъществяване на болнична помощ. Дружеството извършва дейността си на основание на разрешение за осъществяване на лечебна дейност № МБ-125/28.12.2018 г., издадено от Министъра на здравеопазването.

През 2016 г. МБАЛ-Шумен АД е получило отлична акредитационна оценка за цялостна медицинска дейност съгласно Закона за лечебните заведения със Заповед № РД-17-74/03.06.2016 г., издадена от Министъра на здравеопазването за срок от пет години.

Към 31 декември 2019 г. капиталът на дружеството е 7,977,970 лева, разпределен в 797,797 поименни акции с номинална стойност 10 лева всяка една от тях. Държавата, представлявана от министъра на здравеопазването, притежава 60,74 % от капитала на дружеството. Останалите 39,26 % са собственост на общините от Шуменска област.

Средносписъчният брой на персонала за отчетната 2019 г. е 726 работници и служители (2018 г.: 760).

2. Описание на приложимата счетоводна политика на дружеството

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен в пълно съответствие с изискванията на Националните счетоводни стандарти приложими в България, които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Министерския съвет (НСС).

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база на историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Този индивидуален финансов отчет на дружеството е изготвен на база на основното счетоводно предположение за действащо предприятие.

Дружеството е отчетло нетна загуба в размер на 316 хил. лв. през годината, завършваща на 31 декември 2019 г., като към тази дата текущите пасиви превишават текущите активи с 4,030 хил.лв. и собственият капитал на дружеството е в размер на 3,064 хил. лв. при записан капитал 7,978 хил.лв. Към 31 декември 2019 г. предоставените от бюджета (държавен и общински) и усвоени средства за капиталови разходи, с които не е увеличен капиталът на дружеството, представени в баланса на дружеството като текущи пасиви са в размер на 1,084 хил.лв.

Съгласно чл.100, ал.7 от Закона за лечебните заведения, с тях се увеличава капиталът на лечебните заведения – търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, като промените се извършват само с подаване на заявление до Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ от министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице (чл. 100, ал.8).

Към датата на настоящия индивидуален финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимо бъдеще. Ръководството на дружеството е определило стратегически инициативи за оптимизиране на болничната дейност в съответствие с динамиката на здравните потребности и повишаване качеството на предлаганите медицински услуги и за ефективно използване на ресурсите и счита за валидно предположението, че дружеството е действащо предприятие.

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран годишен финансов отчет за 2019 г. в съответствие с НСС в сила за 2019 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният годишен финансов отчет да бъде одобрен за издаване не по-късно от 30.04.2020 г. от Съвета на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Сравнителни данни

Съгласно българското счетоводно законодателство, финансовата година приключва към 31 декември и предприятията са длъжни да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата за предходната година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Използване на приблизителни счетоводни оценки и предположения

Представянето на индивидуалния финансов отчет съгласно НСС изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.5. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев (BGN). Българският лев е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута и към 31 декември се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) в периода на възникването им.

2.6. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи са активи, които се държат от дружеството, за да се използват от производството, или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни цели и се очаква да бъдат използвани за повече от един период.

Дълготрайните материални активи са представени в индивидуалния финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Съществените за дейността на дружеството имоти (сгради), които са били налични към 01.01.2009 г. са представени по справедливата им стойност към тази дата, определена от лицензиран оценител и приета за заместител (аналог) на цената на придобиване.

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която включва покупната цена, мита и невъзстановими данъци, както и всички преки разходи, необходими за привеждането на актива в работно състояние. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Първоначалната стойност на дълготрайните материални активи, които се намират в процес на изграждане се образува от всички разходи, които се отнасят до пълното им завършване и пускане в експлоатация.

Дружеството е приело да капитализира извършените разходи за придобиване на активи, когато тези разходи превишават 700 лв.

Последващи разходи, включително извършени за замяна на компонент от актива, се капитализират в стойността на актива, само когато е вероятно дружеството да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Всички други последващи разходи за ремонт и поддръжка на дълготрайните материални активи се признават за текущи в периода, през който са направени.

Амортизациите се начисляват въз основа на преценения полезен живот на активите, чрез използването на линейния метод. Полезният живот се определя от ръководството въз основа на очакваната полезност за дружеството по групи активи и се основава на опита с подобни активи. Начисляването на амортизацията започва от началото на месеца, следващ месеца, в който активът е наличен за употреба и се прекратява на по-ранната от: датата на класифицирането му като държан за продажба или датата на отписването му. Амортизация не се начислява за активи в процес на изграждане (преди те да бъдат завършени и пуснати в експлоатация) и напълно амортизирани активи.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

• Сгради	50 години
• Съоръжения	25 години
• Машины и оборудване	5 – 6,7 години
• Автомобили	6,7 години
• Други дълготрайни активи	6,7 години

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Дълготрайните материални активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. При освобождаване на актив резултатът се признава в отчета за приходите и разходите.

2.7. Дълготрайни нематериални активи

Дълготрайните нематериални активи са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 – 6,7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди. При освобождаване на актив, резултатът се признава в отчета за приходите и разходите.

2.8. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дългосрочните инвестиции, представляват дялове в дъщерни дружества и са представени в индивидуалния финансов отчет на дружеството по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, вкл. Преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от тяхната цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализуема стойност.

При тяхната покупка материалните запаси са оценявани по цена на придобиване, която включва покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид.

Оценката на потреблението на всички материални запаси с изключение на медикаментите в болничната аптека от дружеството, е извършвана по метода на средно претеглената цена. Дружеството оценява медикаментите в болничната аптека при тяхното потребление по метода на конкретно определената стойност по доставени партии.

При продажба на материални запаси, тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който се признава съответният приход.

2.10. Търговски и други вземания

Търговските и други вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура, намалена със стойността на признатата обезценка. Обезценката е определена на база възрастов анализ на вземанията от датата на падежа до 31 декември 2019 година, като са приложени следните проценти:

Срок на възникване над 180 дни:	50 %;
Срок на възникване над 360 дни:	100 %.

Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят и ръководството на дружеството прецени, че не могат да бъдат направени повече разумни усилия за събирането им.

2.11. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти са оценени по номиналната им стойност. Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и ваучери.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20 %);
- паричните постъпления, свързани с получени финансираня са представени като постъпления от клиенти;
- получени кредити и лихвите по получени кредити са представени като плащания за финансова дейност;
- при доставка на дълготрайни активи от страната и от чуждестранни доставчици, платеният ДДС се посочва на ред "Парични потоци, свързани с дълготрайни активи " към паричните потоци от инвестиционна дейност, доколкото той участва в цената на придобиване на актива.

2.12. Разходи за бъдещи периоди

Като разходи за бъдещи периоди са представени разходите, които са предплатени през настоящата, но се отнасят за следващата отчетна година и дължимите главници по договори за разсрочено плащане за застрахователни услуги.

2.13. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да образува фонд “Резервен” в размер на 10 % от нетната печалба за разпределение, докато тези резерви не достигнат 20 % от капитала.

Дружеството може да използва фонд “Резервен” за покриване на загуби и за увеличаване на капитала, когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер.

2.14. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.15. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси.

След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.16. Експлоатационен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, се класифицира като експлоатационен лизинг. Този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на наемодателя.

Постъпленията по договори за експлоатационен лизинг се признават като приходи от продажба на услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на наемодателя на база линеен метод за периода на лизинга. Извършените първоначално преки разходи от наемодателя във връзка с договарянето и уреждането на експлоатационния лизинг се отчитат като разходи за текущия период. Наемодателят признава общата сума на плащанията за стимули като намаление на прихода от наем (лизинг) за целия срок на лизинговия договор на линейна база.

Плащанията във връзка с експлоатационен лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) на наемателя на база линеен метод за периода на лизинга. Извършените разходи от наемателя, свързани с подготовката и сключването на лизинговия договор (комисионни, такси и др.), се отчитат отделно от наема (лизинга) като разходи за текущия период. Наемателят признава общата сума от получените стимули като намаление на разходите за наем през целия срок на лизинга на линейна база.

2.17. Финансов лизинг

Финансовият лизинг, при който се прехвърлят към дружеството съществена част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в баланса на лизингополучателя, като се представя като дълготраен материален актив под лизинг по по-ниската от неговата справедлива стойност към датата на придобиване, или сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Задълженията към лизингодатели (обща сума на наемните плащания по договор) се представят в счетоводния баланс на дружеството като задължения към финансови предприятия. Разликата между стойността на наетия актив и общата сума на договорените наемни плащания се отчита като финансов разход за бъдещи периоди. Лизинговите плащания се разделят на лихвени плащания и плащания по главницата. Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

2.18. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, Колективния трудов договор на дружеството (КТД) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи на наети лица

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината), за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Програми с определени вноски

Основно задължение на дружеството, като работодател в България, е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2019 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни програми, прилагани от дружеството в качеството и на работодател, са програми с определени вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове – на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите,

когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по програми с определени вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата) и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Програми с определени доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството, в качеството и на работодател в България, е задължена да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани програми с определени доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифициран актюер, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. Признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифициран актюер, който издава доклад с изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта той прилага кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по определените доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават коридора от 10% спрямо сегашната стойност на задължението по определените доходи в края на годината се признават незабавно в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) за периода, в който възникват.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се отчитат към “разходи за персонала” в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

2.19. Финансирания

Финансиране от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. По реда на използване на Европейските фондове и програми) и от трети лица се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.20. Провизии за задължения

Провизия за задължение се признава в счетоводния баланс при наличие на правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и е вероятно погасяването на задължението да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци, отразяваща текущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и, ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Когато е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, дружеството признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на дружеството. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението, то се оповестява като потенциално задължение.

2.21. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки стапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ, вкл. Като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените услуги и стоки, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност).

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от приходи от лихви по средства в банкови сметки.

2.22. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно НСС.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от разходи за лихви по заеми и банкови такси. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба като се използва метода на ефективната лихва.

Загубите от обезценки се признават винаги, в случай че балансовата стойност на един актив или група активи, генериращи парични постъпления, част от която е той, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценки се признават в отчета за приходите и разходите за периода на възникването. Загуби от обезценки се възстановяват, ако се установи, че е имало промяна в преценките, използвани, за да се определи възстановимата стойност. Възстановяването се извършва само до степента, до която балансовата стойност не надвишава преносната стойност, която би била определена, в случай че не са признати загуби от обезценки.

2.23. Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата включва текущи данъци върху печалбата и отсрочените данъци.

Текущите данъци върху печалбата на дружествата от дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2019 г. е 10 % (2018 г.: 10 %).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите – да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу неговите отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2019 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2020 г., която е в размер на 10 %.

2.24. Финансови инструменти

Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията „кредити и вземания”. Класификацията е в зависимост от същността и целта, с която са придобити. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно дружеството признава в баланса финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлила съществена част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществена част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се търгуват на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в дружеството на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания и други вземания от контрагенти и трети лица.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

2.25. Оценяване по справедлива стойност

Някои счетоводни стандарти дават възможност за приемане на подход за първоначално и последващо оценяване на определени активи и пасиви по тяхната справедлива стойност. За някои финансови активи и пасиви счетоводните стандарти изискват изключителна оценка по справедлива стойност. Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване. Тази стойност следва да се определя на основния пазар на дружеството, или при липса на такъв, на най-изгодния, до който то има достъп към тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение на задължението. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени. Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансовите инструменти чрез продажба. В повечето случаи обаче, особено по отношение на текущите търговски вземания и задължения, както и получените кредити, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и пасиви чрез тяхното цялостно обратно изплащане или погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната номинална или амортизируема стойност. Голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност, поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства и икономическа среда в България представените в счетоводния баланс оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

2.26. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифициран актюер, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (Приложение № 14).

Експлоатационен лизинг

Дружеството е класифицирало към дълготрайните си материални активи сграда, от която част се предоставя на експлоатационен лизинг. Тъй като част от сградата се използва и от нея в собствената и дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (Приложения № 8, № 9 и № 10).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията.

Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им или след 360 дни закъснение, се обезценяват на 100 %.

Активи/(пасиви) по отсрочени данъци

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството е оценена вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби (Приложение № 15).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството към 31 декември 2018 г. ръководството е преценило, съвместно с адвокатите си, че за част от делата, загубени от дружеството на първа инстанция, вероятността и рисковете за негативен изход от тях е над 50 %, поради което са признати провизии за задължения по съдебни дела в баланса към 31 декември 2018 г. (Приложение № 16 и № 36)

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството към 31 декември 2019 г. ръководството е преценило, съвместно с адвокатите си, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в баланса към 31 декември 2019 г. (Приложение № 36).

3. Управление на индивидуалния финансов риск

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е рискът, че едната страна на финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е рискът, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството (с изключение на определените с нормативен акт), цената на привлечените заеми и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Валутен риск

Дейността на дружеството се осъществява изцяло в България и понастоящем не е изложена на значим риск от курсови разлики поради това, че основните сделки на дружеството са в български левове, чийто курс е обвързан с този на еврото.

Лихвен риск

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства. Привлечените средства на дружеството под формата на краткосрочни заеми са с фиксиран лихвен процент. Ръководството на дружеството не счита, че съществуват допълнителни значими рискове от промяна в лихвените проценти извън общоприетите за съществуващата среда.

Ценови риск

Дружеството не е изложена на пряк ценови риск, защото неговите приходи са основно от Националната здравноосигурителна каса, като цените на услугите са регламентирани в Националния рамков договор.

Дружеството не притежава акции и ценни книжа, които са обект на търгуване, както и няма практика да търгува с финансови инструменти.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложена на кредитен риск, който е свързан с риска някой от клиентите и да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към нея. Около 79 % от приходите на дружеството за 2019 г. са от Националната здравноосигурителна каса. Събираемостта и концентрацията на другите вземания се контролират текущо.

Разплащателните операции на дружеството са съсредоточени в търговска банка, избрана след проведена процедура по Постановление № 127 на Министерски съвет от 27.05.2013 г. за допълнение на правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с Постановление № 112 на Министерския съвет от 2003 г.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативна ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

4. Дълготрайни материални активи

В хиляди лева

	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Автомобили	Обзаведеност и други	ДМА проц. на изграждане	Общо
Отчетна стойност:							
Салдо към 01 януари 2018 година	8,550	8,948	532	60	674	355	19,119
Придобити	-	181	-	-	4	130	315
Прехвърлени	379	58	-	-	-	(437)	-
Отписани	-	(44)	-	-	(3)	-	(47)
Салдо към 31 декември 2018 година	8,929	9,143	532	60	675	48	19,387
Салдо към 01 януари 2019 година	8,929	9,143	532	60	675	48	19,387
Придобити	8	584	-	7	31	55	685
Прехвърлени	85	-	-	-	-	(85)	-
Отписани	-	(101)	-	-	(27)	-	(128)
Салдо към 31 декември 2019 година	9,022	9,626	532	67	679	18	19,944
Натрупана амортизация							
Салдо към 01 януари 2018 година	1,631	8,227	221	41	583	-	10,703
Амортизация за периода	208	278	21	10	25	-	542
Отписана амортизация	-	(44)	-	-	(3)	-	(47)
Салдо към 31 декември 2018 година	1,839	8,461	242	51	605	-	11,198
Салдо към 01 януари 2019 година	1,839	8,461	242	51	605	-	11,198
Амортизация за периода	215	306	22	8	25	-	576
Отписана амортизация	-	(97)	-	-	(20)	-	(117)
Салдо към 31 декември 2019 година	2,054	8,670	264	59	610	-	11,657
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	7,090	682	290	9	70	48	8,189
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	6,968	956	268	8	69	18	8,287

Дълготрайни материални активи, представени като активи в процес на изграждане представляват капитализирана работа по ремонти, подобрения и развитие на собствени сгради и съоръжения (2019 година: 3 хил.лв.; 2018 година: 39 хил.лв.) и предоставени аванси за придобиване на оборудване (2019 година: 15 хил.лв.; 2018 година: 9 хил.лв.). Тези капитализирани разходи се прехвърлят в съответната група на дълготрайните активи след окончателното завършване на работата по тях.

Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни материални активи на стойност 8,548 хил.лв. (31.12.2018 г.: 8,291 хил.лв.).

5. Дълготрайни нематериални активи*В хиляди лева*

	Програмни продукти	Аванси ДНА	за	Общо
Отчетна стойност:				
Салдо към 01 януари 2018 година	54		4	58
Придобити	-		1	1
Прехвърлени	5		(5)	-
Салдо към 31 декември 2018 година	59		-	59
Салдо към 01 януари 2019 година	59		-	59
Придобити	1		-	1
Салдо към 31 декември 2019 година	60		-	60
Патрунана амортизация				
Салдо към 01 януари 2018 година	32		-	32
Амортизация за периода	5		-	5
Салдо към 31 декември 2018 година	37		-	37
Салдо към 01 януари 2019 година	37		-	37
Амортизация за периода	6		-	6
Салдо към 31 декември 2019 година	43		-	43
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	22		-	22
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	17		-	17

Дълготрайните нематериални активи се състоят от програмни продукти, необходими за дейността на дружеството.

Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни нематериални активи на стойност 31 хил.лв.

6. Инвестиции в дъщерни дружества*В хиляди лева*

	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД – 100 % от капитала	5	5
Общо	5	5

7. Материални запаси*В хиляди лева*

	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Лекарствени продукти	203	99
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	181	182
Други материали	38	38
Общо	422	319

През 2019 г. дружеството е бракувало материални запаси на стойност 3 хил.лв. (2018 г.: 5 хил.лв.).

МБАЛ – Шумен АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019****8. Търговски вземания**

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Вземания от клиенти	1,232	1,530
Обезценка на вземания	207	205
	<u>1,025</u>	<u>1,325</u>
Предоставени аванси	-	2
Общо	<u>1,025</u>	<u>1,327</u>

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Търговски вземания, които са просрочени до 180 дни след датата на падежа им, не се считат за необслужвани.

Движението на коректива за обезценка е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Обезценка на 1 януари	205	30
Начислени обезценки през годината	25	180
Платени обезценени вземания	(12)	(2)
Изписани вземания за сметка на обезценката	(11)	(3)
Обезценка към 31 декември	<u>207</u>	<u>205</u>

9. Вземания от свързани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД – дъщерно дружество	116	85
Обезценка на вземания от „МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД	89	60
	<u>27</u>	<u>25</u>
Министерство на здравеопазването – основен акционер	5	3
Общо	<u>32</u>	<u>28</u>

Движението на коректива за обезценка е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Обезценка на 1 януари	60	28
Начислени обезценки през годината	29	34
Платени обезценени вземания	-	(2)
Обезценка към 31 декември	<u>89</u>	<u>60</u>

10. Други вземания

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Съдебни и присъдени вземания	12	12
Обезценка на съдебни вземания	12	12
Общо	-	-

Движението на коректива за обезценка е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Обезценка на 1 януари	12	81
Изписани вземания за сметка на обезценката	-	(69)
Обезценка към 31 декември	12	12

11. Парични средства и еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Парични средства в каса	5	3
Парични средства по разплащателни банкови сметки	671	544
Общо	676	547

12. Разходи за бъдещи периоди

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Предплатени разходи	27	17
Общо	27	17

13. Собствен капитал**Основен акционерен капитал**

На 23.05.2019 г. в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ е вписано увеличение на капитала на МБАЛ-Шумен АД от 6 907 000 (шест милиона, деветстотин и седем хиляди) лв. на 7 488 090 (седем милиона, четиристотин осемдесет и осем хиляди и деветдесет) лв. чрез записване на нови 58 109 (петдесет и осем хиляди, сто и девет) броя акции на Община Шумен с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е съгласно Решение № 680 от 22.02.2018 г. на Общински съвет Шумен на основание чл. 100, ал. 8 от Закона за лечебните заведения. Представлява предоставени от Община Шумен средства за капиталови разходи от 2010 г. до 2017 г.

Общото събрание на акционерите от 13.06.2019 г. е взело решение за увеличение на записания капитал на дружеството от 7 488 090 (седем милиона, четиристотин осемдесет и осем хиляди и деветдесет) лв. на 7 977 970 (седем милиона, деветстотин седемдесет и седем хиляди, деветстотин и седемдесет) лв. чрез записване на нови 48 988 (четиридесет и осем хиляди, деветстотин осемдесет и осем) броя акции на държавата с номинална стойност 10 (десет) лв. Увеличението на капитала е съгласно чл. 100, ал. 7 от Закона за лечебните заведения

МБАЛ – Шумен АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

с размера на предоставените през 2016 г. от държавния бюджет и усвоени средства за капиталови разходи в размер на 489 880 лв. и е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ на 09.07.2019 г.

Към 31.12.2019 г. внесенят напълно записан капитал на „МБАЛ-Шумен“ АД е в размер на 7,978 хил.лв. и е разпределен в 797 797 броя поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева.

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	31.12.2019 г. %	31.12.2018 г. %
Министерство на здравеопазването	60,74	63,06
Община Шумен	23,53	18,77
Община Нови пазар	3,05	3,52
Община Велики Преслав	2,43	2,80
Община Каолиново	2,00	2,31
Община Върбица	1,73	2,00
Община Каспичан	1,63	1,88
Община Венец	1,29	1,49
Община Смядово	1,25	1,45
Община Хитрино	1,20	1,39
Община Никола Козлево	1,15	1,33

Към 31 декември 2019 г. резервите на дружеството са представени в таблицата по-долу:

В хиляди лева	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Законови резерви, капитализирани от печалбата	69	69
Други резерви	889	889
Общо	958	958

Към 31 декември 2019 г. непокритата загуба е в размер на 5,872 хил.лв. (31.12.2018 г.: 5,452 хил.лв.).

Движението на непокритата загуба е както следва:

В хиляди лева	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Салдо на 1 януари	(5,452)	(4,310)
Ефект от увеличение на капитала с акции на Община Шумен	(104)	-
Нетна печалба (загуба) за годината	(316)	(1,142)
Общо	(5,872)	(5,452)

Ефекта от увеличение на капитала на дружеството с акции на Община Шумен представлява отчетени до 31.12.2018 г. приходи от финансираня в размер на 104 хил.лв. за предоставени средства за закупуване на техника и извършване на основен ремонт през 2010 г. и 2012 г., в размер на 126 хил.лв. (съгласно действащите към дата на получаване на средствата Закон за лечебните заведения и Закон за държавния бюджет на Р България).

14. Дългосрочни задължения към персонала

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е програма с определени доходи.

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2019 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението на признатото в баланса задължение на дружеството за изплащане на персонала при пенсиониране е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	682	819
Непризната актюерска печалба (загуба) на 1 януари	(198)	(202)
Задължение признато в баланса на 1 януари	484	617
Разход за текущ стаж за периода	53	62
Разходи за минал трудов стаж	26	7
Разход за лихви за периода	11	13
Актюерска (печалба) загуба, призната през периода	16	9
Плащания през периода	(153)	(224)
Задължение признато в баланса на 31 декември	437	484
Непризната актюерска печалба (загуба) на 31 декември	(346)	(198)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	783	682

Изменението в сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	682	819
Разход за текущ стаж за периода	53	62
Разходи за минал трудов стаж	26	7
Разход за лихви за периода	11	13
Плащания през периода	(153)	(224)
Актюерски (печалби) загуби за периода	164	5
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	783	682

Задължението за обезщетение при пенсиониране признато в баланса към 31 декември 2019 и 2018 година се състои от следните компоненти:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Обезщетения при достигане на пенсионна възраст	429	477
Обезщетения при преждевременно пенсиониране	8	7
Общо задължение за обезщетение при пенсиониране	437	484

Начислените суми в отчета за приходите и разходите по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Разход за текущ стаж	53	62
Разходи за минал трудов стаж	26	7
Разход за лихви	11	13
Актуерна (печалба) загуба, призната през периода	16	9
Общо компоненти на разходите по програми с определени доходи, признати в печалбата или загубата	106	91

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2019 г. са направени следните актуерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 1,60 % (2018 г.: 1,60 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 1 % годишно за първите три години и 0,50 % годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права, съгласно изискванията за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (2018 г.: 1 % годишно за първите три години и 0,50 % годишно за целия останал период до момента на придобиване на пенсионни права);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2016 г. - 2018 г. (2018 г.: 2015 г. - 2017 г.);
- темп на текучество – 8,5 % годишно (2018 г.: 7,5 % годишно).

Тази програма с определени доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Средно претегленият бъдещ срок на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 4 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващата година са в размер на 232 хил.лв., а за следващите от две до пет години са в размер на 290 хил.лв.

15. Отсрочени данъчни пасиви

Дружеството е признало отсрочени данъчни активи и пасиви по балансовия метод на задълженията, на база на сравняването на счетоводните и данъчните стойности на следните активи и пасиви:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Имоти, машини и оборудване	363	408
	<u>363</u>	<u>408</u>
Отсрочени данъчни активи		
Начисления за неизползван платен отпуск	(37)	(32)
Задължения към персонала при пенсиониране	(45)	(50)
Доходи на физически лица	(14)	(12)
Търговски и други вземания	(31)	(28)
Провизии за съдебни дела	-	(4)
	<u>(127)</u>	<u>(126)</u>
Нетни данъчни (активни) пасиви	236	282

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	Салдо 01 януари 2019 г.	Признати в отчета за приходите и разходите	Салдо 31 декември 2019 г.
Имоти, машини и оборудване	408	(45)	363
Начисления за неизползван платен отпуск	(32)	(5)	(37)
Задължения към персонала при пенсиониране	(50)	5	(45)
Доходи на физически лица	(12)	(2)	(14)
Търговски и други вземания	(28)	(3)	(31)
Провизии за съдебни дела	(4)	4	-
	<u>282</u>	<u>(46)</u>	<u>236</u>

<i>В хиляди лева</i>	Салдо 01 януари 2018 г.	Признати в отчета за приходите и разходите	Салдо 31 декември 2018 г.
Имоти, машини и оборудване	454	(46)	408
Начисления за неизползван платен отпуск	(33)	1	(32)
Задължения към персонала при пенсиониране	(64)	14	(50)
Доходи на физически лица	(11)	(1)	(12)
Търговски и други вземания	(7)	(21)	(28)
Провизии за съдебни дела	(7)	3	(4)
	<u>332</u>	<u>(50)</u>	<u>282</u>

16. Провизии за съдебни дела

Провизиите за съдебни дела към 31.12.2018 г. са изчислени на базата на най-добрата преценка на ръководството за възможния размер на изходящите парични потоци, които ще бъдат необходими за погасяване на очакваните потенциални задължения. Начислените провизии за периода са представени в отчета за приходите и разходите в перото други разходи.

Към 31 декември 2019 г. не са признати провизии за задължения по дела в баланса на дружеството. Ръководството е преценило, съвместно с адвокатите си, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 % (Приложение № 36).

Движението на начислените провизии за съдебни дела през 2019 г., е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Начисления за провизии в началото на периода	60	116
Начислени провизии за периода	-	47
Освободени провизии за периода	(60)	(103)
Начисления за провизии към края на периода	-	60

17. Кредити

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 13.01.2017 г. дружеството е сключило договор за ползване на кредит овърдрафт в размер на 800 хил.лв. Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по Договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен. Крайният срок на договора за банков кредит е 05.12.2019 г. и към тази дата дружеството е издължило кредита.

След проведена процедура за избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от кредитни или финансови институции, на 17.12.2019 г. дружеството е сключило нов договор за ползване на кредит овърдрафт в размер на 800 хил.лв. Кредитът е обезпечен с особен залог върху всички настоящи и бъдещи вземания по Договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и анексите/споразумения към тях, сключени с НЗОК, чрез РЗОК Шумен. Крайният срок на договора за банков кредит е 05.12.2022 г., която дата е крайният срок за издължаване на кредита. Кредитът – тип овърдрафт е за оборотни средства.

Към 31.12.2019 г., както и към 31.12.2018 г., лечебното заведение няма непогасени суми по договорите за кредит.

18. Търговски задължения и получени аванси

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Задължения към доставчици	2,837	2,889
Получени аванси	-	3
Общо	2,837	2,892

19. Задължения към свързани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Министерство на здравеопазването	1,227	1,366
Община Шумен	200	555
Община Смядово	2	2
Община Венец	2	-
Община Хитрино	3	-
Община Каолиново	2	-
Общо	1,436	1,923

Задълженията към свързани предприятия към 31 декември 2019 г. представляват предоставени средства за капиталови разходи от Министерство на здравеопазването в размер на 1 227 хил.лв. (31.12.2018 г.: 1 365 хил.лв.), средства за капиталови разходи от Община Шумен в размер на 150 хил.лв. (31.12.2018 г.: 505 хил.лв.), средства за погасяване на задължения от Община Шумен в размер на 50 хил.лв. (31.12.2018 г.: 50 хил.лв.), средства за капиталови разходи от Община Смядово в размер на 2 хил.лв. (31.12.2018 г.: 2 хил.лв.), средства за капиталови разходи от Община Венец в размер на 2 хил.лв. (31.12.2018 г.: няма), средства за капиталови разходи от Община Хитрино в размер на 3 хил.лв. (31.12.2018 г.: няма), средства за капиталови разходи от Община Каолиново в размер на 2 хил.лв. (31.12.2018 г.: няма), с които ще се увеличи капиталът на дружеството, като държавата, съответно общините ще запишат нови акции, без да се прилагат разпоредбите на Търговския закон и устава на дружеството. Задължения по договор с Министерство на здравеопазването по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014 г. – 2020 г. към 31.12.2019 г.: няма (31.12.2018 г.: 1 хил.лв.).

20. Задължения към персонала и за социално осигуряване

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Начисления за възнаграждения	874	827
Начисления за неизползван годишен платен отпуск	367	307
Задължения към социалното осигуряване	320	287
Общо	1,561	1,421

21. Задължения за данъци и такси

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
ДДС за внасяне	7	7
Данъци върху доходите на физическите лица	163	118
Данък върху разходите по ЗКПО	1	3
Данък върху получени дарения	2	-
Данък сгради и ТБО	-	54
Лихви по задължения за данъци и такси	-	1
Общо	173	183

МБАЛ – Шумен АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019****22. Други текущи задължения**

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Задължения към РЗОК-Шумен	16	57
Задължения към РИОСВ	-	2
Получени гаранции	126	129
Присъдени задължения	17	-
Задължения по застраховане	18	7
Други задължения	1	-
Общо	178	195

23. Финансирания

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Финансирания за дълготрайни активи		
Министерство на здравеопазването	258	249
Община Шумен	60	84
Община Смядово	5	-
Финансиране от АЗ по ОП РЧР	12	13
Други дарители	207	231
Общо финансирания за дълготрайни активи	542	577
Финансирания за текуща дейност		
От МЗ по централни доставки на медикаменти и консумативи	5	4
От МЗ по договор за дейностите по „Национална програма по туберкулоза”	1	3
От РЦТХ - Варна	1	1
Други дарители	20	16
Общо финансирания за текуща дейност	27	24
Общо	569	601

24. Приходи от продажби

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Продажба на медицински изделия	732	675
Продажба на кръвни биопродукти	13	15
Продажба на наркотични медикаменти	1	-
Общо приходи от продажба на стоки (материали)	746	690
Продажба на услуги		
Приходи от медицински дейности по договор с РЗОК-Шумен	16,628	15,610
Други приходи от медицинска дейност	1,201	967
Приходи от други услуги	368	324
в т.ч наеми	236	205
Общо приходи от продажба на услуги	18,197	16,901
Общо	18,943	17,591

25. Приходи от финансирання

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Финансиране за текуща дейност		
МЗ по договор за медицинска дейност	1,688	783
МЗ централни доставки	14	8
Друго правителствено финансиране	31	29
Други дарители	142	101
	<u>1,875</u>	<u>921</u>
Финансиране за нетекущи активи		
от МЗ	11	10
от Общини	3	4
от Други дарители	77	69
	<u>91</u>	<u>83</u>
Общо	<u>1,966</u>	<u>1,004</u>

26. Други приходи

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Приходи от подобрения на отдаден под наем актив	49	-
Приходи от разноски по административни дела	9	-
Приходи от продажба на материални запаси	3	-
Приходи от обезщетения от застрахователни дружества	-	10
Други приходи	12	5
Общо	<u>73</u>	<u>15</u>

27. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Лекарствени продукти	2,040	1,896
Медицински консумативи, кръв и биопродукти	1,443	1,471
Вода, горива и енергия	1,013	1,030
Храна за персонала	212	209
Храна пациенти	116	108
Канцеларски материали и консумативи	70	68
Постелен инвентар, облекло и ЛПС	3	1
Стопански инвентар и компютърна техника	8	3
Резервни части	6	23
Други материали	127	81
Общо	<u>5,038</u>	<u>4,890</u>

28. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Транспортиране и обезвреждане на опасни отпадъци	42	73
Абонам.поддръжка на оборудване и софтуер	211	173
Транспортни услуги	188	239
Пране на постелен инвентар и облекло	82	76
Наеми	6	6
Медицински услуги	56	59
Услуги по медицински контрол	12	11
Текущ ремонт	97	74
От физически лица по облигационни правоотношения	58	54
Телекомуникационни, пощенски и курьерски услуги	30	32
Охрана	49	46
Застрахователни услуги	25	11
Квалификация и преквалификация на персонала	11	14
Юридически и одиторски услуги	36	45
Други	73	67
Общо	<u>976</u>	<u>980</u>

29. Разходи за персонала

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Разходи за възнаграждения		
Възнаграждения на персонала	10,622	9,485
Възнаграждения и обезщетения на членовете на органите на управление на дружеството	121	89
Обезщетения по Кодекса на труда	56	90
Начисления за неползвани отпуски	270	221
Начисления за доходи при пенсиониране	106	90
Общо разходи за възнаграждения	<u>11,175</u>	<u>9,975</u>
Разходи за осигуровки		
Социални осигуровки	2,057	1,834
Обезщетения по КСО	31	29
Социални разходи	272	268
Начисления за осигурителни вноски върху неползвани отпуски	52	42
Общо разходи за осигуровки	<u>2,412</u>	<u>2,173</u>
Общо разходи за персонала	<u>13,587</u>	<u>12,148</u>

30. Други оперативни разходи

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Разходи за данъци и такси по ЗМДТ и данъци върху разходите по ЗКПО	111	114
Командировки	6	6
Брак на МЗ и ДА	14	5
Санкции и неосноват.получени суми РЗОК-Шумен	137	123
Санкции РИОСВ	-	1
Закуски кръводарители	24	22
Съдебни обезщетения, лихви и разноски	52	18
Начислени/(възстановени) суми свързани с провизии за съдебни дела петно	(60)	(56)
Лихви и неустойки по договори	69	84
Други	11	14
Общо	364	331

31. Отчетна стойност на продадените активи

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Отчетна стойност на продадените медицински изделия	732	675
Отчетна стойност на продадените кръвни биопродукти	13	15
Отчетна стойност на продадени наркотични медикаменти	1	-
Общо	746	690

32. Финансови приходи/(разходи)

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Банкови такси	(4)	(3)
Лихви	(5)	(3)
Общо	(9)	(6)

33. Разход за данък върху печалбата

Основни компоненти на (приходите)/разходите за данък върху печалбата, отчетени в отчета за приходите и разходите:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	-	-
Текущ разход за данък върху печалбата за годината	-	-
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(46)	(50)
Общо разходи (приходи) за данък върху печалбата	(46)	(50)

Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат:

<i>В хиляди лева</i>	2019 г.	2018 г.
Счетоводна печалба (загуба) преди облагане с данъци	(362)	(1,192)
Данък върху печалбата 10% (2018 г.: 10%)	(36)	(119)
От непризнати суми по данъчни декларации (данъчни постоянни разлики)	4	6
Отписани данъчни временни разлики	2	-
Непризнати отсрочени данъци върху загуба за пренасяне	(16)	63
Общо разходи (приходи) за данък върху печалбата	(46)	(50)

Данъчните загуби към 31 декември 2019 г., подлежащи на приспадане в следващи отчетни периоди, са следните:

<i>В хиляди лева</i>	Сума	Данъчен ефект (10% ставка)	Изтичащи през
Възникнали през			
2015	260	26	2020
2016	811	81	2021
2017	1,557	156	2022
2018	631	63	2023
	<u>3,259</u>	<u>326</u>	

34. Свързани лица и сделки с тях

Свързани лица на дружеството са Медицински център МБАЛ-Шумен ЕООД – дъщерно дружество, 100 % собственост на МБАЛ-Шумен АД, акционерите, Съветът на директорите, Изпълнителният директор.

По извършените през годината сделки със свързаните лица няма необичайни условия и отклонения от пазарните цени.

През годината са извършени следните по-съществени сделки със свързани лица:

Сделка	Оборот 2019 г. хил.лв	Оборот 2018 г. хил.лв
„МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД, дъщерно дружество, 100 % собственост на „МБАЛ-Шумен” АД		
Доставени стоки и услуги от „МБАЛ-Шумен” АД на „МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД		
1. Отдадени под наем помещения и апаратура	11	10
2. Стерилизация	2	2
3. Изследвания образна диагностика	18	15
4. Електротехнически, водопроводни и дърводелски услуги	1	1
5. Ел.енергия	9	10
6. Вода	1	1
	42	39
Министерство на здравеопазването – основен акционер		
Доставени услуги от „МБАЛ-Шумен” АД на МЗ по договори за извършване на медицински дейности	1,688	783
Получени от Министерство на здравеопазването – основен акционер централни доставки на медикаменти и консумативи	13	9
Общо	1,701	822

Текущите вземания от свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
„МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД – дъщерно дружество	116	85
Обезценка на вземания от „МЦ МБАЛ-Шумен” ЕООД	89	60
	27	25
Министерство на здравеопазването – основен акционер	5	3
Общо	32	28

Задълженията към свързани лица към 31 декември, са както следва:

В хиляди лева	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Министерство на здравеопазването - основен акционер	1,227	1,366
Община Шумен - акционер	200	555
Община Смядово - акционер	2	2
Община Венец - акционер	2	-
Община Хитрино - акционер	3	-
Община Каолиново - акционер	2	-
Общо	1,436	1,923

Със задълженията към Министерство на здравеопазването към 31 декември 2019 г. в размер на 1,227 хил.лв., представляващи предоставени от бюджета капиталови разходи по договори за целеви субсидии, Министерство на здравеопазването ще увеличи капитала на дружеството, като държавата записва нови акции, без да се прилагат разпоредбите на Търговския закон и устава на дружеството.

Задълженията към Община Шумен към 31 декември 2019 г. в размер на 200 хил.лв., представляват предоставени през 2019 г. (100 хил.лв.) и 2018 г. (50 хил.лв.) средства за капиталови разходи и предоставени през 2018 г. (50 хил.лв.) средства за погасяване на задължения на дружеството, които ще се трансформират в записан капитал на дружеството след вписване в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Задълженията към Община Смядово (2019 г.: 2 хил.лв.; 2018 г.: 2 хил.лв.) представляват предоставени през 2016 г. средства за капиталови разходи на дружеството, които ще се трансформират в записан капитал след вписване в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Задълженията към Община Венец (2019 г.: 2 хил.лв.), Община Хитрино (2019 г.: 3 хил.лв.) и Община Каолиново (2019 г.: 2 хил.лв.) представляват предоставени през 2019 г. средства за капиталови разходи на дружеството, които ще се трансформират в записан капитал след вписване в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Дружеството е получило централна доставка на медикаменти и консумативи от Министерство на здравеопазването на стойност 13 хил.лв. (2018 г.: 9 хил.лв.).

Съставът на управленския персонал е оповестен в Приложение № 1.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 121 хил.лв. (31.12.2018 г.: 96 хил.лв., в т.ч. обезщетения в размер на 11 хил.лв.).

35. Условни активи

Към 31.12.2019 г. „МБАЛ-Шумен“ АД ползва предоставени за безвъзмездно ползване от МЗ, Антисел А.Селидис Брос СА, Аквахим АД, АбВи ЕООД, Адикс-Х ООД, Община Шумен, Алкон България ЕООД, МТИ ООД, Елта 90 М ООД и др. активи на стойност 688 хил.лв. (2018 г.: 668 хил.лв.).

Дружеството ползва помещения, апаратура и оборудване на бившата СБАЛПФЗ-Шумен ЕООД, предоставени за безвъзмездно ползване от Община Шумен.

36. Съдебни дела

Към 31.12.2019 г. не са приключили следните съдебни дела:

1. ГД № 1396/2018 г. на Шуменски районен съд, образувано по искова молба на МБАЛ-Шумен АД срещу Буки 76 ЕООД за сумата от 13 356,79 лв., представляваща неплатени наем и разходи за електроенергия и вода. Делото е приключило с влязло в сила решение. Ответникът е осъден да заплати на МБАЛ-Шумен АД дължимите суми ведно с лихвите и направените разноски. Заведено е изпълнително дело за събиране на сумите. Ответникът няма имущество и няма върху какво да се насочи изпълнението. Още не е изтекла погасителната давност по издадения изпълнителен лист.

2. ГД № 195/2017 г. на ШОС. Гражданският иск е с правно основание чл. 49 от ЗЗД за общо 186 000 лв., заведен срещу МБАЛ-Шумен АД за лекарска грешка, причинила смърт на пациент. Делото е висящо пред ВАпС, тъй като решението на ШОС е обжалвано и от двете страни. Към 31.12.2019 г. делото на ВАпС не е насрочено.

3. ГД № 143/2018 г. на ШОС / ВГД 386/2019 г. на ВАпС. Гражданският иск е с правно основание чл. 49 от ЗЗД, заведен за сумата от 26 000 лв., като частичен от 70 000 лв. за вреди от лекарска грешка. С Решение № 116/31.10.2019 г. ВАпС потвърждава частично Решение № 99/25.04.2019 г. на ШОС, с което осъжда МБАЛ-Шумен АД и лекар от лечебното заведение солидарно да заплатят обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 7 000 лв., обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 1 765 лв. както и лихви и разноски по делото. Искът за останалата част от сумата е отхвърлен. Отхвърлен е и обратният иск на МБАЛ-Шумен АД против ДЗИ-Общо застраховане ЕАД за заплащане на сумата от 8 765 лв. по договор за застраховка „Професионална отговорност на медицинския персонал”. Решението е обжалвано и от двете страни. Ответната страна обжалва отхвърлената част на иска и присъдените в полза на МБАЛ-Шумен АД разноски, а МБАЛ-Шумен АД обжалва отхвърления обратен иск към ДЗИ-Общо застраховане ЕАД и присъдените в тяхна полза разноски.

4. Търговско дело № 75/2019 г. на ШОС, заведено от Дъчмед интернешанъл ЕООД срещу МБАЛ-Шумен АД за просрочени задължения. Искът е оспорен частично относно платени след завсждане на исковата молба суми. ШОС излиза с решение на 28.01.2020 г., с което МБАЛ-Шумен АД е осъдена да заплати на Дъчмед интернешанъл ЕООД дължимите по фактури суми, както и разноски в размер на 7 520,20 лв. Решението не е обжалвано и е влязло в законна сила. Задълженията, както и текущите разходи във връзка с решението по делото, са начислени към 31.12.2019 г.

5. Търговско дело № 33/2017 г. на ШОС, заведено от МБАЛ-Шумен АД срещу НЗОК-София чрез директора на РЗОК-Шумен за сумата от 26 921 лв за незаплатени надлимитни дейности. Делото е приключило с решение №73/19.12.2019 г., с което НЗОК е осъдена да заплати надлимитните дейности ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимите суми, както и направените от МБАЛ-Шумен АД разноски в производството. Решението е влязло в законна сила на 29.01.2020 г. На 12.02.2020 г. е издаден изпълнителен лист, а сумите са платени от НЗОК на 23.03.2020 г.

37. Събития след датата на баланса

През 2020 г. е сключен договор с РЗОК-Шумен за извършване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, амбулаторни и клинични, както и договор за извънболнична медицинска помощ за извършване на специализирани медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика” и за специализирани и високоспециализирани медицински дейности от пакет по специалност „Физикална и рехабилитационна медицина” на адреса в гр. Нови пазар през 2020 г., които ще гарантират бъдещата дейност на дружеството.

С Министерството на здравеопазването е сключен договор за оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешно отделение, за лечение на болни с активна туберкулоза, за медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК и за дейността, която лечебното заведение осъществява в отдалечен район.

В края на 2019 г. епидемията от коронавирус стартира от Китай и се разпространи из целия свят. На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19). На 13.03.2020 г. правителството на Р България обяви извънредно положение на територията на страната. Наложени са строги противоепидемични мерки и ограничения, които водят до нарушаване на нормалната икономическа дейност почти на всички стопански субекти в страната.

Текущата извънредна ситуация, свързана със Covid-19 е съществено некоригиращо събитие, възникнало след края на отчетния период.

В изпълнение на Заповед № РД-01-122/11.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването, в лечебното заведение е изготвен план за действие при хоспитализирани пациенти с Covid-19 и за осигуряване на непрекъснатост на лечебно-диагностичния процес.

Предприети са мерки за реорганизиране и увеличаване на наличния леглови фонд за гарантиране на приема и лечението на случаи на Covid-19.

Организирано е провеждането на непрекъснат контрол на мерките за недопускане възникване и разпространение на вътреболнични инфекции, използването на лични предпазни средства, процедурите по дезинфекция и изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъци на територията на Дружеството. Лечебните заведения за болнична помощ, в които са хоспитализирани и изолирани пациенти с Covid-19 въвеждат карантинен режим на работа, включващ ограничаване на достъпа на външни лица, преустановяване на детските и женски консултации и свиждания. Хоспитализацията, изолацията и лечебно-диагностичната дейност при лицата с Covid-19 се извършва при стриктно спазване на предпазните мерки за недопускане възникването на вътреболнични инфекции и прекъсване пътя на разпространение на инфекциите, съгласно Наредба № 3 от 2013 г. за утвърждаване на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции.

Със Заповед № РД-01-124/13.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването са преустановени профилактичните прегледи, приема и провеждането на планова оперативна дейност във всички лечебни заведения.

На 06.04.2020 г. е сключен договор № РД-НС-01-4-2/06.04.2020 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за медицинските дейности между НЗОК и БЛС за 2020-2022 г. Приета е „Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка“ за финансиране на дейностите, извършвани в условията на пандемия от COVID-19 за месеците, през които на територията на страната със заповед на Министъра на здравеопазването са въведени противоепидемични мерки.

Въведените противоепидемични мерки на територията на Република България могат да повлияят неблагоприятно върху дейността на Дружеството.

Към датата на издаване на този индивидуален финансов отчет ситуацията, която все още е в развитие има ограничено въздействие върху дейността на дружеството.

Поради непредсказуемата динамика на COVID-19, на този етап практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на потенциалния ефект на пандемията върху дейността на дружеството.

Ръководството на Дружеството ще продължи да наблюдава потенциалното въздействие и ще предприеме всички възможни стъпки за смекчаване на евентуалните ефекти.

Изпълнителен директор:
Д-р Димитър Георгиев Костов

Главен счетоводител (съставител):
Красимира Георгиева Петрова

13.04.2020 г.

